Lieta Nr.A42706909

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2010.gada 29.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Ozola,

piedaloties tiesas tulcei *D.I.*, pieteicēja Vinogradovas Aizkraukles individuālā uzņēmuma pārstāvei *G.V.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *I.R.*,

atklātā tiesas sēdē Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Vinogradovas Aizkraukles individuālā uzņēmuma pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 10.novembra lēmuma Nr.19/31483 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) laikā no 2008.gada 4.marta līdz 18.martam veica Vinogradovas Aizkraukles individuālā uzņēmuma (turpmāk – pieteicējs) noformēto vienoto administratīvo dokumentu (turpmāk – VAD) Nr.0206/5-616741 (2005.gada 6.septembris), Nr.0206/5-616748 (2005.gada 6.septembris), Nr.0206/5-623273 (2005.gada 24.novembris), muitas maksājumu un citu normatīvajos aktos paredzēto maksājumu aprēķināšanas pārbaudi. Pārbaudes rezultātā VID Zemgales reģionālās iestādes Muitas pārvaldes priekšnieks 2008.gada 20.martā pieņēma lēmumu Nr.12.01-29/53 (turpmāk – Audita lēmums), ar kuru pieteicējam aprēķināja muitas nodokli 243,81 latu, nokavējuma naudu 105,75 latus un soda naudu 114,41 latus; pievienotās vērtības nodokli 42,25 latus, nokavējuma naudu 19,03 latus un soda naudu 12,68 latus.

VID Zemgales reģionālās iestādes direktora vietas izpildītājs, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, 2008.gada 17.septembrī pieņēma lēmumu Nr.01-10.02/117, ar kuru atstāja negrozītu Audita lēmumu un nesamazināja aprēķināto nodokļu maksājumu soda naudu.

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu par 2008.gada 17.septembra lēmumu, 2008.gada 10.novembrī pieņēma lēmumu Nr.19/31483 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] Pieteicējam nav dokumentāra pamatojuma, lai VAD deklarētajām precēm piemērotu preferenciālo ievedmuitas nodokļa likmi 0%, bet konkrētajā gadījumā bija piemērojama ievedmuitas nodokļa trešo valstu tarifa likme. Tādēļ pārrēķina rezultātā pieteicējam ir radies muitas un pievienotās vērtības nodokļa parāds VAD pieņemšanas brīdī, izlaižot brīvam apgrozījumam ar ievedmuitas nodokli apliekamas preces.

[1.2] Attiecībā uz pieteicēja norādi, ka iestāde ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu, jo muitas amatpersonas ir pārbaudījušas iesniegtos muitas iestādē VAD ar pievienotajiem dokumentiem, un viņiem neradās aizdomas par preču izcelsmes apliecinājumu autentiskumu un derīgumu, Lēmumā, izvērtējot lietas materiālus un pieteicēja sūdzībā minētos argumentus, secināts, ka nav konstatējams skaidrs VID Zemgales reģionālās iestādes izteikums, uz kuru pieteicējs varēja paļauties. Par šādu izteikumu nevar atzīt importētās

kravas dokumentu pieņemšanu, jo kravas muitas dokumentu pieņemšanas fakts pats par sevi nedz apstiprina, nedz noliedz preču deklarēšanas pārkāpumu esamību.

[1.3] Attiecībā uz pieteicēja lūgumu atcelt nokavējuma un soda naudu Lēmumā paskaidrots, ka Latvijas Republikas normatīvie akti neparedz pamatoti noteiktās nokavējuma un soda naudas atcelšanu.

[2] 2008.gada 15.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums, kurā lūgts atbrīvot pieteicēju no soda naudas 130,09 latu apmērā samaksas un lemt jautājumu par aprēķinātās un samaksātās nokavējuma naudas muitas nodoklim 105,75 latu apmērā un nokavējuma naudas pievienotās vērtības nodoklim 19,03 latu atcelšanu, pamatojot to ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējas pārstāve norāda, ka 2005.gada augustā un novembrī veikusi lidojumus no Latvijas uz Turciju, kur iegādājusies Turcijas preces ar zīmotnēm, ka tās ražotas Turcijā. Preces tika iepakotas Turcijā un pārvadātājkompānija tās nogādājusi Latvijā. Pārvadātājkompānija bija Bulgārijas komersants „VEGE COMMERCE LTD", bet tas nemaina pārvadājamo preču izcelsmi.

[2.3] Pieteicējas pārstāve, atsaucoties uz Eiropas Padomes rezolūciju „Par soda klauzulu civiltiesībās", norāda, ka soda nauda un nokavējuma nauda ir nesamērīgas un netaisnīgas.

[3] VID (turpmāk arī – atbildētājs) rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu Lēmumā norādīto iemeslu dēļ.

[3.1] Pieteicējs nav norādījis argumentus, kādēļ aprēķināto soda naudu uzskata par nepamatotu.

[3.2] Atbildētājs norāda, ka pieteicējs, noformējot VAD IM4, deklarēja brīvam apgrozījumam Eiropas Savienības teritorijā dažāda veida apģērbus no Bulgārijas uzņēmuma „Vege Commerce Ltd.", piemērojot šīm precēm preferenciālo ievedmuitas nodokļa likmi 0% apmērā. Tā kā pārbaudes laikā tika konstatēts, ka pieteicējam nav dokumentāra pamatojuma, lai ar minētajiem VAD deklarētajām precēm piemērotu preferenciālo ievedmuitas nodokļa likmi 0%, tad par importētajām precēm tika veikts pārrēķins, kā rezultātā iestāde noteica, ka pieteicējam ir radies muitas parāds iepriekš minēto VAD IM4 pieņemšanas brīdī.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve prasījumu uzturēja un papildu norādīja, ka nepiekrīt Lēmumam pilnībā, pamatojot ar pieteikumā ietvertajiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[7.1] 2005.gada 6.septembrī pieteicējs (saņēmējs, deklarants) noformējis VAD IM4 0206/C-616748 *(lietas 165.-167.lapa)* un VAD IM4 0206/C-616741 (*lietas 90., 95.-97.lapa*), izlaižot preces brīvam apgrozījumam ar muitas nodokļa 0% likmi, pamatojoties uz Bulgārijas uzņēmuma „Vege Comemerce Ltd" 2005.gada 29.augustā izrakstīto rēķinu Nr.07119 par kopējo summu 3668 USD apmērā *(lietas 86.lapa).*

[7.2] 2005.gada 24.novembrī pieteicējs noformē VAD IM4 0206/c-623273 *(lietas 87.-89.lapa)*, izlaižot preces brīvam apgrozījumam ar muitas nodokļa 0% likmi, pamatojoties uz

Bulgārijas uzņēmuma „Vege Comemerce Ltd" 2005.gada 13.novembrī izrakstīto rēķinu Nr.07486 par kopējo summu 409 USD apmērā *(lietas 98.lapa).*

[7.3] VID Zemgales reģionālās iestādes Muitas pārvalde no 2008.gada 4.marta līdz 18.martam, veicot pieteicēja noformēto VAD IM4 ([7.1 un [7.2]) auditu, pārbaudīja muitas maksājumu un citu normatīvajos aktos paredzēto maksājumu aprēķināšanas pareizību saistībā ar izsniegto preču izcelsmi apliecinošajiem dokumentiem, kā rezultātā ar 2008.gada 20,marta lēmumu Nr.12.02-29/53 pieteicējam papildus noteikts muitas nodokļa parāds 340,56, t.sk., pamatparāds 234,81 lats un nokavējuma nauda 105,75 lati un soda nauda 117,41 lats (50% no nenomaksātā muitas nodokļa pamatparāda); kā arī noteikts pievienotās vērtības nodokļa parāds 61,28 lati, t.sk., pamatparāds 42,25 lati, nokavējuma nauda 19,03 lati un soda nauda 12,68 lati (30% no nenomaksātā PVN pamatparāda) (*lietas 99.-106.lapa*).

[7.4] VID Zemgales reģionālās iestādes direktors, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, 2008.gada 17.septembrī pieņēmis lēmumu Nr.01-10.02/117, ar kuru cita starp atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu [7.3] un nesamazināja minētajā lēmumā aprēķināto ievedmuitas nodokļa un PVN soda naudas *(lietas 60.-69.lapa).*

[7.5] VID ģenerāldirektors, izskatot pieteicēja pastrīdēšanas iesniegumu, ar 2008.gada 10.novembra lēmumu Nr.19/31483 atstāja negrozītu VID Zemgales reģionālās iestādes direktora lēmumu [7.4] *(lietas 48.-56.lapa).*

[8] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicēja deklarēja preces muitas procedūrai – izlaišana brīvam apgrozījumam ar muitas nodokļa 0% likmi, pamatojoties uz Bulgārijas uzņēmuma „Vege Comemerce Ltd" izrakstītajiem rēķiniem un izsniegtajām deklarācijām, kurās preču izcelsme norādīta – Turcija. Iestāde konstatējusi, ka šādos gadījumos 0% likme piemērojam, ja preču preferenciālā izcelsme tiek apliecināta saskaņā ar Nolīguma par asociācijas izveidošanu starp Eiropas Kopienu un tām dalībvalstīm no vienas puses un Bulgāriju no otras puses (turpmāk – Nolīgums) 4.protokolu, kur noteikta „noteiktas izcelsmes izstrādājumu" jēdziena definīcija un administratīvās sadarbības metodes.

Tiesa konstatē, ka iestāde, pieprasot nepieciešamās ziņas no Bulgārijas muitas iestādes, secinājusi, ka uz Bulgārijas uzņēmuma „Vege Comemerce Ltd" izrakstītajiem rēķiniem un deklarācijām minētais izcelsmes apliecinājums (angļu valodā tas ir: „*The exporter of the products covered by this document declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (jānorāda izstrādājumu izcelsme, konkrētajā gadījumā - **TR**) preferential origin*") – ka precēm ir Turcijas izcelsme (*sk.lietas 86.un 98.lapa*) nav pamatots.

Atbildot uz pieprasījumu, Bulgārijas Valsts muitas aģentūras Galvenā muitas pārvalde ir informējusi (*sk. lietas 117.-120.lapa*), ka norādītajiem faktūrrēķiniem nav pierādījumu to izcelsmes statusam un tie nevar tikt uzskatīti par derīgu izcelsmes pierādījumu, un precēm, uz ko tie attiecas, nevar tikt piešķirti muitas atvieglojumi. Turklāt pie pievienotajām Bulgārijas rēķinu ar deklarāciju kopijām jāatrodas Turcijas rēķiniem bez deklarācijām.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka VID pamatoti ir konstatējis, ka Bulgārijas uzņēmumu „Vege Comemerce Ltd" izrakstītie rēķini (*.lietas 86.un 98.lapa*) neatbilst Nolīguma 4.protokola izcelsmes apliecinājuma nosacījumiem, kas piešķir tiesības deklarēt preces muitas procedūrai – izlaišana brīvam apgrozījumam, ar muitas nodokļa 0% likmi.

[9] Saskaņā ar Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 20.panta pirmo punktu likumīgi maksājamos muitas nodokļus muitas parāda rašanas gadījumā pamato ar Eiropas Kopienas Muitas tarifu.

Ja importējot preces nevar piemērot atvieglojumus, precēm jāpiemēro ievedmuitas nodokļa trešo valstu tarifa ievedmuitas pamatlikme saskaņā ar Komisijas 2004.gada 7.septembra Regulas (EK) Nr.1810/2004 par grozījumiem Padomes Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā 1. un 2.pantu un Komisijas 2005.gada 27.oktobra Regulas (EK) Nr.1719/2005, ar ko groza I

pielikumu Padomes Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu, 1. un 2.pantu.

Tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicējam importēto preču, kurām nevar piemērot ievedmuitas 0% likmi, bija piemērojamas ievedmuitas pamatlikmes, kādas norādītas VID Zemgales reģionālās iestādes Muitas pārvalde 2008.gada 20.marta lēmuma 3.lapā (*sk. lietas 101.lapa*).

Tādejādi, pamatojoties uz minēto, VID pamatoti konstatējis, ka importētajām precēm nav pilnā apmērā aprēķināts un nomaksāts muitas nodoklis un PVN, kā rezultātā noteicis papildus nomaksai budžetā Lēmumā norādītās summas.

[10] Attiecībā uz pieteicēja pārstāves iebildi, ka jau muitas punktā vajadzēja konstatēt preces neatbilstību deklarācijā norādītajam, tiesa norāda turpmāk minēto.

Tiesa konstatē, ka iestāde, vērtējot tādu pašu pieteicēja pārstāves argumentu arī apstrīdēšanas stadijā, pamatoti norādījusi, ka tiklīdz muitas iestādei tiek iesniegta un parakstīta deklarācija, deklarētājs uzņemas atbildību par deklarācijā sniegto ziņu pareizību, pievienotajiem dokumentiem un saistību izpildīšanu. Tāpat muitas iestādei nav šķēršļu, konstatējot, ka muitas procedūras noteikumi ir bijuši piemēroti, pamatojoties uz nepatiesām vai nepilnīgām ziņām, veikt pēcmuitošanas pārbaudi.

Līdz ar to šāds pieteicēja pārstāves iebildums nav pamatots. Turklāt minētais izriet no Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi (turpmāk - Regula Nr.2913/92), kas noteic, ka attiecīgai personai labvēlīgs lēmums ir jāatceļ, ja tas pieņemts, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju un, ja iesniedzējs ir zinājis vai viņam vajadzējis zināt, ka informācija ir nepatiesa vai nepilnīga (8.panta pirmā daļa). Regulas Nr.2913/92 13.pants piešķir muitas iestādēm tiesības saskaņā ar spēkā esošajiem nosacījumiem veikt jebkāda veida kontroli, ko tās uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu tiesību aktu muitas jomā pareizu piemērošanu. Savukārt Regulas 2913/92 78.panta 3.punkts noteic, ja deklarācijas pārskatīšanas rezultātā vai pēcmuitošanas pārbaudē atklājas, ka attiecīgās muitas procedūras noteikumi ir piemēroti, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, muitas iestādes saskaņā ar pastāvošajiem noteikumiem veic pasākumus, lai noregulētu situāciju, ņemot vērā tām pieejamo jauno informāciju.

Saskaņā ar Regulas 2913/92 201.panta pirmās daļas a.apakšpunktu muitas parāds ievedot rodas, izlaižot brīvam apgrozījumam ar ievedmuitas nodokļiem apliekamās preces. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka muitas parāds iestājas attiecīgās muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī.

Regulas 2913/92 201.panta 3.daļa noteic, ka parādnieks ir deklarētājs. Ja muitas deklarācija noformēta (..), pamatojoties uz informāciju, kas veicina pilnīgu vai daļēju likumīgi maksājamo nodokļu nesamaksāšanu, personas, kuras sniegušas deklarējamo informāciju un kuras ir zinājušas vai kurām būtu bijis jāzina, ka šāda informācija ir nepatiesa, var arī tikt uzskatītas par parādniekiem saskaņā ar spēkā esošiem attiecīgās valsts noteikumiem.

No iepriekš citētajām tiesību normām izriet, ka pieteicēja pārstāve bija atbildīga par muitas iestādē iesniegtajā deklarācijā norādīto ziņu pareizību un visu to saistību ievērošanu, kuras paredzētas, piemērojot deklarētajām precēm konkrētās muitas procedūras, tai skaitā, samaksāt normatīvajos aktos noteiktos muitas maksājumus.

Tiesisko paļāvību pieteicējam varēja radīt, piemēram, attiecīgs preces identifikācijas atzinums vai saistošā izziņa par tarifu, kas konkrētajā gadījumā nav konstatējams.

Tādējādi, ja pēc muitas procedūras veikšanas konstatējams muitas parāds, pieteicējs atzīstams par parādnieku iepriekš minēto tiesību normu izpratnē.

Ievērojot iepriekš konstatēto, proti, to, ka pieteicējs, izlaižot preces brīvam apgrozījumam, konkrētajā gadījumā nepareizi piemērojusi ievedmuitas tarifa likmi, tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicējs samazinājis nodokļu bāzi un no tās aprēķināmo nodokļu summu.

[11] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmā daļa, pamatojoties uz kuru pieņemts Lēmums par soda naudas aprēķinu, noteic, ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, samazinājis budžetā iemaksājamo nodokļu apmēru, nodokļu administrācija nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu, nokavējuma naudu un soda naudu, kas nosakāma saskaņā ar šo likumu, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs.

Attiecībā uz minēto normu, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka papildus nodokļu aprēķināšana un soda naudas aprēķināšana vērtējama atsevišķi, un sodīšanas gadījumā nepieciešams konstatēt nodokļu maksātāja vainu vismaz neuzmanības formā (*skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 14.janvāra spriedumu SKA-4*).

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta otro daļu, ja nodokļa deklarācijā ir samazināta aprēķinātā budžetā maksājamā nodokļa summa vai palielināta no budžeta atmaksājamā nodokļa summa vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmā nodokļa summa, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto (palielināto) nodokļa summu un soda naudu tās apmērā.

Tātad, konstatējot pārkāpumu, kura rezultātā nav samaksāti pilnā apjomā nodokļi, soda nauda jāpiemēro gadījumos, kad konstatētā nodokļu maksātāja vaina nodokļu likuma prasību neievērošanā.

[12] Attiecībā uz nokavējuma naudu likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 22.punkts noteic, ka nokavējuma nauda ir procentu maksājums par nodokļu samaksas termiņa nokavējumu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrā daļa noteic, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

No iepriekš minētajām tiesību normām secināms, ka nokavējuma naudas noteikšanas pamatmērķis ir nodrošināt to, lai valsts budžets neciestu zaudējumus tāpēc, ka nodokļi netiek nomaksāti termiņā. Tāpēc nokavējuma nauda tiek aprēķināta procentos no nodokļu pamatparāda un turpina pieaugt ar katru nokavēto dienu.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā lietā nokavējuma nauda ir aprēķināta no brīža, kad pieteicējs pieteica muitas procedūru, noformējot attiecīgā datumā VAD – par laika periodu no tā iesniegšanas dienas muitas iestādē līdz brīdim, kad VID Zemgales reģionālās iestādes Muitas pārvalde uzsāka auditu *(lietas 61.-62.lapa)*.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka nokavējuma naudas aprēķins gan muitas nodoklim, gan PVN ir veikts pamatoti un tiesiski.

[13] Pastāvot šādiem lietā konstatētajiem apstākļiem tiesa atzīst, ka VID pamatoti pieteicējam aprēķinājis un noteicis samaksāt budžetā muitas nodokli 243,81 latu, nokavējuma naudu 105,75 latus un soda naudu 114,41 latus; pievienotās vērtības nodokli 42,25 latus, nokavējuma naudu 19,03 latus un soda naudu 12,68 latus, kas ir starpība starp jau samaksātajām nodokļa summām. Līdz ar to Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicēja pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[14] Attiecībā uz pieteicēja pārstāves tiesas sēdē izteiktajiem iebildumiem par administratīvā akta izpildes stadijā iestādes pieņemtajiem lēmumiem un veiktajām darbībām, tiesa norāda, ka pieteicējam ir/bija tiesības vērsties ar sūdzību augstākā iestādē, apstrīdot brīdinājumu par piespiedu izpildi (kā tas norādīts attiecīgajā lēmumā).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt Vinogradovas Aizkraukles individuālā uzņēmuma pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 10.novembra lēmuma Nr.19/31483 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese S.Ozola